

דרגת היישום של העצמה המקצועית

בקרב מנהלי בתי הספר התיכוניים הערביים בישראל

ד"ר סעיד עודה, המכללה האקדמית הערבית לחינוך ומכללת אונו

מטרות: המחקר בא כתחילת דרך לפיתוח יסודות חינוכיים, להערכת תפקודם של מנהלי בתי הספר הערביים בתחום הקו הירוק בישראל, לפי סטנדרטים של העצמה המקצועית. המחקר מנסה להוות בסיס מדעי, תיאורטי ומעשי, לבניית יסודות חינוכיים להערכת תפקודם של מנהלי בתי הספר התיכוניים בפרט ובשכבות האחרות בפרט, בהתבסס על סטנדרטים של העצמה המקצועית. ומיוצגת במתן פתרון ומענה לנושא עבודת המחקר, בשאלה הראשית: מה היא דרגת היישום של העצמה המקצועית של מנהלי בתי הספר התיכוניים הערביים בתחום הקו הירוק-בארץ, מנקודת מבטם?

שיטה: המחקר התבסס והשתמש על שיטת התיאורית והסקר להכרת דרגת היישום בקרב מנהלי בתי"ס התיכוניים הערביים בישראל, לסטנדרטים של העצמה המקצועית. כלי המחקר היה שאלון מובנה, שכלל ארבעה תחומים של הסטנדרטים (חזון ותכנון אסטרטגי, יחסי פנים וחוץ, ניהול ההוראה והלמידה, האקלים הבית ספרי) ובו 73 היגדים מתוקפים. אוכלוסיית המחקר כללה את כל מנהלי בתי"ס התיכוניים הערביים בישראל לפי מספרם במשרד החינוך. המדגם המחקר כלל 194 מנהל ומנהלת תיכוניים, שחולקו לפי משתני הניסיון, ההשכלה האקדמית והמגדר.

ממצאים: המחקר הראה שדרגת היישום לסטנדרטים של העצמה המקצועית בקרב המנהלים הינה בינונית, לפי הדירוג מהגבוהה לנמוך (היחסים הפנימיים והחיצוניים, האקלים הארגוני, ניהול הלמידה וההוראה, חזון, התכנון האסטרטגי) ושאינן מובהקות סטטיסטית לגבי משתנה המגדר.

תרומות ומחקרי המשך:

- ביצוע מחקרי המשך, המיושמים על אוכלוסיות שונות וביצוע השוואות עם ממצאיהם עם המחקר הנוכחי זה;
- אימוץ משרד החינוך וקובעי המדיניות בו, בפיתוח תכניות לבניית אסטרטגיה להכשרה ואימוץ מנהלי בתי הספר התיכוניים ולעיצוב תכניות ארוכת טווח לבית ספרם, עקב התוצאות של מחקר זה;
- הערכה אישית ומתן רפלקציה אישית על תפקודם של מנהלי בתי"ס התיכוניים ונקודות החוזק והשיפור בהתבסס על הסטנדרטים של העצמה המקצועית;
- ביצוע מחקרים נוספים על תפקודם של מנהלי בתי"ס בהתבסס על הסטנדרטים של העצמה המקצועית מנקודת מבטם של המורים והמפקחים ומנהלי המחוזות.